

ADANA'DAKİ İLK ECZANELER

İLK TÜRK ECZACISI MUSTAFA RIFAT BEY

İlk Türk Eczanesi 1902 yılında GÜLEKZADE Mustafa Rifat Bey tarafından açıldı.

Günümüzde Abidinpaşa Caddesi'nin batı bölümünde Tekel binasının karşısında bir binada açılan eczane kısa zamanda kentte Müslümanlar tarafından tercih edilen yer oldu.

ve en büyük eczanesi olarak faaliyete başlayan bu eczanede de diğerlerinde olduğu gibi ilaçlar oluşturulan bir laboratuarda yapılıyordu.

Mustafa Rifat Bey eczane açmakla kalmadı, Müslüman kalfalar da yetiştirdi. Masraflarını kendi cebinden ödeyerek onları çevre kentlerdeki ve İstanbul'daki büyük eczanelere göndererek eczacılığı iyi öğrenmelerini sağladı. Bu arada Avrupa'nın büyük firmaları ile de bağlantı kurarak önemli ve hayati ilaçları getirtti. Hatta eczane ile ilgili bir reklamdaki tamamen kendi buluşu olan bir "Kan ve Kuvvet Şurubu"nu imal ettiğini de öğrenmekteyiz.

NASIL ÇALIŞIRDI?

1900'lü yıllarda henüz hazır ilaçlar bulunmuyorken, tüm eczanelerde ilaçlar doktorun yazdığı reçetelerdeki ölçümlere göre karışımlar elde edilerek hazırlanırdı.

Tüm doktorlar reçetelerinde ilacın ismini değil ilacın formülünü yazarlardı. Bu formüle göre eczacılar ham maddeleri karıştırırlardı. Eczanelerdeki bu tür ilaç hazırlama yöntemi 1950'li yıllara kadar sürdü. 1950'li yıllardan sonra yavaş yavaş Avrupa'dan hazır ilaçlar gelmeye başladı.

Eczacı ve kalfaları reçeteyi alır, bu reçetelerde yazılı formüle göre ilacın ham maddelerini çok hassas terazilerde tartarak veya ölçü kaplarıyla hazırlar, sonra da yine belirtilmiş ölçülere göre bu ilaçları şişelere ya da midede eriyen bir maddeden yapılmış tablet kaplarına koyarlardı. Toz ilaçların tümü havanlarda dövülerek hazırlanırdı. Tonik-şurup türünde ilaçlar da yine reçetede belirtilmiş ölçülere göre şişelerde suyla karıştırılarak elde edilirdi.

Kaynak: www.acilibirbucuk.cjb.net

Yayın Hazırlayan:

Ecz. Ö.Mürsel YALBUZDAĞ

4. Bölge Adana Eczacı Odası

Yayın Kurulu Üyesi

ADANA'DA İLK ECZANELER

Adana'da, diğer önemli mesleklerde olduğu gibi sağlık hizmetleri ve Eczacılık da 1900'lü yıllarda azınlıkların elindeydi.

1903 yılında ilk Türk Eczanesi, Gülekzade Mustafa Rifat Bey tarafından açıldığında kentte iki eczane vardı ve ikisi de gayrimüslim (Müslüman olmayan) vatandaşlara aitti.

Bunlardan ilki olan "Yeni Eczane"nin sahibi Cebr BARIŞ Efendi. İkincisi olan "Seyhan Eczanesi"nin sahibi de Kiryako Efendi idi.

Yeni Eczane'nin sahibi Cebr BARIŞ Efendi rakibine karşı daha avantajlı duruma gelmek için eczanede devamlı olarak bir de doktor bulundururdu. Böylece bu eczaneye gelen vatandaşlar doktor kontrolünde ilaçlarını yaptırırlardı. Kentin tek Diş Doktoru olan Aristidi Efendi de hastalarını bu eczanede kabul ederdi.

İkinci Eczane "Seyhan"ın sahibi Kiryako Efendi, tıbbiyede hem doktorluk, hem de eczacılık eğitimi görmüştü. Bu eczacı da gelen müşterilerini hem muayene eder hem de ilaçlarını verirdi.

